خبر

کودکانی که تصور جهان از شیعیان و قرآن را تغییر دادند

سیدجلال معصومی، داور افغانستانی برنامه «محفل ستاره‌ها» که از شبکه‌های پویا و سه سیما پخش می‌شود، در گفت‌وگو با خبرگزاری مهر، این برنامه را نسخه‌ای کودکانه و نوجوانانه از «محفل» اصلی دانست و گفت: شگفت‌زده شدم از این‌که کودکان در سنین پایین این‌قدر به قرآن علاقه‌مندند، محفوظات گسترده‌ای دارند و زیبا تلاوت می‌کنند. وی با تأکید بر ناب بودن سوژه‌ها افزود: در رشته‌های مختلف قرآنی، استعدادهایی داشتیم که برای جهان جذاب است؛ برخی از این کودکان چهره‌های بین‌المللی هستند. مثلا صالح مهدی‌زاده که در محفل حضور یافت، اکنون در کشورهای مختلف برنامه اجرا می‌کند. معصومی از بازخوردهای گسترده بین‌المللی گفت: در کشورهای اروپایی، آفریقایی و انگلستان، بسیاری برنامه را دیده و لذت برده‌اند؛ حتی کسانی که فارسی نمی‌دانند، از ساختار دقیق آن تمجید کرده‌اند. تنوع موضوعی فصل سوم محفل ـ شامل سرودهای مذهبی و اجراهای چندزبانه ـ مخاطبان جهانی را افزایش داد. این داور چندزبانه تأکید کرد: محفل عزت قرآن را نمایان کرد و تصور غلط برخی اروپایی‌ها را امبنی بر این‌که شیعیان قرآن نمی‌خوانند یا قرآن متفاوتی دارند، کاملا تغییر داد. قرائت حافظانی که آیات را از آخر به اول می‌خواندند، بسیاری را متعجب کرد.

مرصع گفت‌وگوهای جریان‌ساز هنری

تهیه‌کننده برنامه شبکه ۴: به جوان‌ها فضا می‌دهیم و این رویه را نتیجه‌بخش‌تر می‌بینیم

مائده‌سادات میرفندرسکی
گروه رسانه

یکی از برنامه‌های شبکه چهار سیما که به‌عنوان مجله فرهنگی ـ هنری هر هفته جمعه‌ها مهمان مخاطبان تلویزیونی است، «مرصع» نام دارد. این برنامه به تهیه‌کنندگی و اجرای محمد نیکدل به ارائه تازه‌ترین اخبار و رویدادهای هنری پرداخته و در بخش‌های مختلف میزبان چهره‌ها و فعالان حوزه هنر است. مرور رویدادهای هفته گذشته و همچنین اطلاع‌رسانی درباره برنامه‌های هنری پیش‌رو از بخش‌های ثابت مرصع است.

محمد نیکدل، تهیه‌کننده و مجری فصل چهار برنامه مرصع درباره این برنامه می‌گوید: فصل چهار مرصع برای ۲۶ قسمت برنامه‌ریزی شده است. من در فصل سه و چهار این برنامه افتخار سردبیری و میزبانی گفت‌وگوها را داشتم. او درباره تجربه اجرای برنامه و تهیه‌کنندگی به‌صورت همزمان، می‌گوید: من فقط در گفتار میزبانی می‌کنم، چون واقعا تجربه مجری‌گری ندارم و اجرا حرفه‌ای است که تخصص و مهارت‌های خاص خود را می‌طلبد. اما با توجه به شناختی که در دنیای هنر داشتم و تجربیاتم در این زمینه، دوستان خواستند تا میزبان گفت‌وگوها باشم.

رزومه غنی هنری و گفت‌وگوهای واقعی در مرصع

نیکدل که دیپلم گرافیک را در هنرستان هنرهای زیبای پسران مشهد گذرانده و هنر نقاشی را در مقطع کارشناسی و کارشناسی‌ارشد دنبال کرده، می‌افزاید: مدتی به‌عنوان مدیر پژوهش تحقیقات ارزیابی بنیاد فرهنگی ـ هنری رودکی و در بخش فرهنگی متروی تهران مشغول کارهای میدانی و طرح‌ریزی برنامه‌های هنری بودم. همچنین در سازمان فرهنگی ـ هنری شهرداری تهران و معاونت فرهنگی زیباسازی شهر تهران فعالیت داشتم و مدتی نیز فیلمنامه‌نویسی و کارگردانی تیزرهای تلویزیونی و فیلم کوتاه انجام می‌دادم. تهیه‌کننده مرصع ادامه می‌دهد: دوستان در برنامه مرصع به‌دلیل رزومه هنری من گفتند اجرای این برنامه را در دست بگیرم و باور داشتند با توجه به شناختی که در حوزه‌های مختلف دارم، می‌توانم میزبان گفت‌وگوها در رشته‌های مختلف هنری باشم. برای ایفای نقش مجری گارد ندارم. معتقدم مجری بودن شأنی دارد که من خیلی آن را بلد نیستم. وی درباره گستردگی فعالیت‌های خود در حوزه هنر نیز می‌گوید: هر آنچه تابه‌حال کار کردم همگی در اجرای این برنامه به کمک آمده است. نوع گفت‌وگوهای ما تخصصی است و ما مخاطبان برنامه را در سطحی درنظر می‌گیریم که مبانی هنر را می‌شناسد و در حوزه هنر کارهایی انجام داده و علاقه‌مند است. این موارد به من کمک می‌کند تا بتوانم گفت‌وگو را در سطح بالایی اداره کنم. نیکدل ادامه می‌دهد: تلاش می‌کنم با افرادی گفت‌وگو کنم که خودم به آنها علاقه دارم و این باعث می‌شود برای عده‌ای از جامعه هنری نیز ایجاد علاقه شود. اداره کردن این گفت‌وگوها به افزایش اطلاعات و دانش خودم کمک می‌کند. گفت‌وگویی که روی آنتن زنده می‌رود، یک گفت‌وگوی واقعی است و گفت‌وگوها، چالش‌ها و پاسخ‌ها کاملا واقعی هستند.

ساختار، اهداف و چالش‌های گفت‌وگوهای هنری

این تهیه‌کننده تلویزیون درباره محتوای کلی برنامه مرصع می‌گوید: قسمتی از برنامه از قبل طراحی شده و در واقع مجله هنری تخصصی بود که به بررسی رویدادهای مهم فرهنگی و هنری می‌پرداخت. من از فصل سه با این برنامه همراه شدم و تا حدود زیادی سعی کردم که خط مشی دوستان را ادامه داده و در همان قالب پیش بروم. او با اشاره به بخش‌های مختلف برنامه عنوان می‌کند: در بخش اول برنامه، مروری سریع بر رویدادهای هنری هفته داریم، سپس گفت‌وگویی ۲۰ دقیقه‌ای درباره مهم‌ترین رویداد هنری و فرهنگی هفته انجام می‌شود. برای مثال رویدادهای بزرگ هنری مثل جشنواره‌های ملی و در بخش دوم گفت‌وگویی عمیق درباره مناسبت‌های روز و نیم‌نگاهی به سایر اتفاقات داریم. برای هفته‌ای که میلاد حضرت امیرالمومنین (ع) و سالروز شهادت سردار سلیمانی بود، نگاهی به آثاری خلق‌شده در باره سردار سلیمانی داشتیم. نقش پدرانه‌ای که سردار سلیمانی داشتند همخوانی محتوایی با حضرت امیرالمومنین (ع) دارد. این رویدادی است که تقویم برای‌مان رقم زده است. نیکدل درباره هدف تولید چنین برنامه‌ای اظهار می‌کند: وقتی مدیران فرهنگی هنری به برنامه می‌آیند و به چالش کشیده می‌شوند، افرادی که رویدادهای مهم هنری کشور را برنامه‌ریزی می‌کنند متوجه می‌شوند که برنامه‌ها و تصمیم‌های‌شان رصد می‌شود و همین باعث شده که سنجیده‌تر عمل کنند و سطح کیفی برنامه‌ها را بالاتر ببرند. بسیاری از پژوهش‌ها و گفت‌وگوها وقتی به فضای خصوصی و خلوت و چارچوب رسانه‌ای می‌آید، برای مردم و هنرمندان قابل استفاده‌تر می‌شوند. تهیه‌کننده مرصع در اشاره به چالش‌های گفت‌وگو افزود: گفت‌وگوهای ما چندان چالشی نیست. برخلاف این‌که روحیه‌ام چالشی است، دوست دارم مفاهیم پایه را تا حدود زیادی هم توصیف و توسعه دهم و در عین حال به چالش بکشم. این فضا گاه اتفاق می‌افتد و گاهی نیز رخ نمی‌دهد. وقتی که جوان‌ترها می‌آیند و کمتر تعارف دارند، این اتفاق پر رنگ‌تر احساس می‌شود و در واقع این موضوع بستگی به مهمان برنامه دارد.

> **وقتی مدیران فرهنگی ـ هنری به برنامه می‌آیند و به چالش کشیده می‌شوند، افرادی که رویدادهای مهم هنری کشور را برنامه‌ریزی می‌کنند متوجه می‌شوند که برنامه‌ها و تصمیم‌های‌شان رصد می‌شود و همین باعث شده که سنجیده‌تر عمل کنند و سطح کیفی برنامه‌ها را بالاتر ببرند**

امید به صمیمیت مهمانان و خلاقیت در تیتراژ پایانی

وی با اظهار امیدواری به همراهی مهمانان ادامه می‌دهد: امیدوارم مهمان‌ها هم به‌تدریج با حال و هوای برنامه آشنا شده و تعارف‌ها را کنار بگذارند و آنچه را که در ذهن‌شان هست، بیان کنند. خیلی مواقع این اتفاق می‌افتد که بعد از برنامه مهمان‌ها با هم صحبت می‌کنند و گفت‌وگوهایی که بعد از برنامه مطرح می‌شود را می‌بینیم. برخی مهمان‌ها بعد از دیدن برنامه خودشان تماس می‌گیرند و می‌گویند ای کاش این را می‌گفتم و کاش روی این بیشتر تاکید می‌کردم. ما انتظار داریم مهمان‌ها روی آنتن زنده با هر آن چیزی که دارند و هر چیزی که فکر می‌کنند، حاضر شوند. نیکدل با اشاره به چالش اجرای زنده تلویزیونی نیز می‌گوید: چون گفت‌وگوها واقعی است تا حدود زیادی چالش را کمتر می‌کند و مخاطبان متوجه می‌شوند که برنامه پخش زنده است و بخشی از زندگی است. زنده بودن گفت‌وگوها و زنده بودن برنامه به باورپذیری مخاطب کمک می‌کند و ما در تولید این برنامه هیچ سانسوری نداریم.

این تهیه‌کننده در ادامه با اشاره به تیتراژ پایانی برنامه، می‌افزاید: سعی می‌کنیم تیتراژ پایانی‌مان معمولی نباشد، تیتراژ پایانی همیشه متناسب با موضوعات مطرح‌شده در برنامه انتخاب می‌شود. برای هفته میلاد حضرت علی (ع) تعدادی آثار گرافیکی و تایپوگرافیک با موضوع حضرت امیرالمومنین (ع) پخش شد. چند هفته قبل آثاری که برای میرزاکوچک‌خان جنگلی طراحی شده بود را در تیتراژ پایانی پخش کردیم. در حالی که اصلا در برنامه راجع به آن صحبت نشده بود اما سالروز شهادت میرزاکوچک‌خان بود.

وی درباره انتخاب موضوع‌های مطرح‌شده در برنامه می‌افزاید: ما اتاق فکر و شورای سردبیری داریم که سوژه‌ها در آن مطرح می‌شود و با هم به تعامل می‌رسیم. در فصل چهار از نگاه توریستی به دنیای هنر فاصله گرفتیم و ریزتر و دقیق‌تر به جزئیات می‌نگریم و از موضوعات تکراری دور شدیم.

نیکدل درباره استقبال مخاطبان از این برنامه می‌افزاید: قطعا همیشه بعد از برنامه اولین کاری که انجام می‌دهیم، بررسی نظرات مردم است که برای‌مان ارسال کردند و این نظرها می‌تواند ما را در پیشبرد بدون نقص برنامه کمک بسیاری کند. یکی از مواردی که مخاطبان نسبت به آن بازخوردهایی داشتند، تشویق همزمان با انتقاد بوده است.

تأکید بر زبان فارسی و نبود خط قرمز در گفت‌وگوها

این تهیه‌کننده تلویزیون درباره استفاده از واژگان بیگانه در اجرای مرصع می‌گوید: تعدادی از مهمان‌ها ممکن است از واژگان بیگانه در اجرای تخصصی استفاده کنند. حالا من به عنوان میزبان گفت‌وگوها سعی می‌کنم که از کلمات فارسی در برنامه استفاده کنم. در برنامه تذکر می‌دهم که مخاطبین از این بابت چندین بار ما را مورد انتقاد قرار دادند.

وی با بیان معنای مرصع نیز می‌افزاید: وقتی به برنامه وارد شدم، این عنوان برای برنامه برگزیده شده بود. ما رشته‌های هنری هنرمندان و آثار هنری را مثل جواهر دیدیم و مرصع یعنی جواهرنشان و معتقدیم گفت‌وگوهای ما می‌تواند این جواهر را شکیل‌تر کند.

نیکدل با اشاره به سانسور یا خط قرمز در اجرای برنامه نیز می‌گوید: ما خط قرمز خاصی نداریم. با توجه به این‌که برنامه پخش زنده هم هست، خیلی وقت‌ها مهمانان نگران هستند و فکر می‌کنند موضوعاتی را نمی‌توانند بیان کنند. خیلی خط قرمزهایی که مهمانان دارند، فرضی است، یعنی عملا وجود ندارد و تاحالا به موردی بر نخوردیم که تذکر داده شود که این را نباید می‌گفتید. این تهیه‌کننده تلویزیون درباره مهم‌ترین موضوعی که در این برنامه تا به حال دنبال کرده است، می‌گوید: بدون اغراق از نظر من همه برنامه‌هایی که داشتیم مهم‌ترین بودند. سعی می‌کنیم از ترکیب‌های جدیدی برای حضور مهمان‌های‌مان استفاده کنیم. چهره‌های جدیدی را معرفی کنیم که در فعالیت‌های‌شان رو به جلو حرکت می‌کنند.

نیکدل در ادامه اضافه می‌کند: مهمان‌های‌مان هم جوان‌ها هستند و هم پیشکسوتان و کنار هم نشستن این دو نسل می‌تواند برای مخاطب جذاب و مهم باشد اما تاکید داریم که جوان‌ترها و چهره‌های جدید به برنامه بیایند. چون چهره هنری، واقعا از نظر من چهره جدیدی است.

تهیه‌کننده مرصع درباره این‌که آیا سوژه‌های مطرح‌شده در برنامه، جریان‌ساز می‌شود؟ می‌افزاید: در بخش هنری کشور برخی‌اوقات با دیدن بازخوردها تعجب می‌کنیم. برای مثال دیشب در ایستگاه متروی تئاترشهر، یک تکنیسین تعمیر آسانسور مرا شناخت و گفت شما در شبکه چهار برنامه هنری اجرا می‌کنید؟ همین که چنین فردی زمان گذاشته و برنامه تخصصی ما را تماشا می‌کند برایم جالب است.

متن کامل

یادداشت

شیدا اسلامی | کارشناس رسانه

نقش رسانه ملی در مهار بحران میان پذیرش اعتراض و مهار اغتشاش

هربار که اقتصاد به تپش می‌افتد یا جامعه از حیث دیگری ملتهب می‌شود، انگشت اتهام زودتر از همه به سمت رسانه‌های عمومی و از همه مهم‌تر، صداوسیما نشانه می‌رود: چرا سکوت کرد؟ چرا چیز بیشتری نگفت؟ چرا می‌خواهد اوضاع را آرام کند؟ چرا تند نشد؟ چرا...؟ چرا...؟ گویی رسانه‌ملی باید همزمان قاضی، دادستان، درمانگر، معترض و مأمور مهار بحران باشد. این انتظار بیش از آن‌که رسانه‌ای باشد، نشانه بلاتکلیفی ما در فهم «کارکرد رسانه در بحران» است.

واقعیت این است در شرایطی که فشار اقتصادی در کنار فرسایش روانی پس از جنگ ۱۲روزه و ... همزمان بر جامعه سنگینی می‌کند، نقش رسانه عمومی بیش از هر زمان دیگری محل مناقشه می‌شود. در چنین بزنگاه‌هایی، یک انتظار ساده‌انگارانه به‌سرعت خود را تحمیل می‌کند. اگر رسانه ملی به «روایت درست» بحران بپردازد، می‌تواند آن را مهار کند، افکارعمومی را آرام سازد و اعتماد ازدست‌رفته را بازگرداند.

اما این تصور، بیش از آن‌که مبتنی بر تجربه و نظریه رسانه باشد، نوعی فرافکنی مسئولیت است؛ گویی بار حل بحران‌های ساختاری بر دوش روایت‌سازی رسانه‌ای گذاشته می‌شود؛ حال آن‌که این فقط بخشی از ماجراست، تمام آن نیست و قطعات دیگری هم باید کنار آن قرار گیرند تا پازل مهار بحران کامل شود.

سخنان اخیر رهبر معظم انقلاب درباره اعتراضات بازاریان، نمونه‌ای عینی از مواجهه واقع‌بینانه با همین پیچیدگی است. این سخنان، مرزبندی روشنی ایجاد می‌کند: اعتراض بازاریان به بی‌ثباتی ارز، مشروع و قابل فهم قلمداد می‌شود، اما استفاده ابزاری از این فضا توسط گروه‌های سازمان‌یافته برای ایجاد ناامنی، مطلقا محکوم و مردود است.

این تفکیک، صرفا یک موضع سیاسی نیست؛ بلکه الگویی روایی برای مدیریت بحران‌های اجتماعی است. الگوی مورد اشاره اگر نادیده گرفته شود، نتیجه‌اش چیزی جز «انکار حق اعتراض» یا «عادی خواندن اغتشاش» نخواهد بود.

دقیقا در همین نقطه است که کارکرد واقعی رسانه عمومی خود را نشان می‌دهد. رسانه‌های عمومی در بحران، نه جایگزین سیاست‌گذاری اقتصادی هستند و نه درمانگر نارضایتی‌های انباشته؛ مأموریت اصلی آنها، مدیریت تعارض اجتماعی و جلوگیری از تبدیل فشار اقتصادی به انفجار روانی و خشونت رسانه‌ای است. این همان نقشی است که در ادبیات ارتباطات بحران، از آن به‌عنوان کارکرد تثبیتی رسانه عمومی یاد می‌شود؛ نقشی کم‌هیجان و پرهزینه که اغلب باید با مورد نقدهای مختلف قرارگرفتن از جانب دو سوی ماجرا هم کنار بیاید. در ایران امروز، این موازنه به‌مراتب پیچیده‌تر است. از سویی، فشار معیشتی واقعی است و اعتراض به بی‌ثباتی اقتصادی، مشروع و قابل‌دفاع و از جانب دیگر، همان‌طور که در سخنان اخیر رهبر معظم انقلاب مورد تأکید قرار گرفت، دشمن به‌دنبال طبیعی‌سازی بی‌ثباتی، بی‌اعتمادسازی و تبدیل نارضایتی اقتصادی به بحران امنیتی و مشروعیت‌سوز است. رسانه عمومی ناگزیر است همزمان هر دو واقعیت را ببیند.

متن کامل

قاب

حرف در دهان مهمان نمی‌گذاریم

هادی خفاجی، کارگردان برنامه «برمودا»، در واکنش به موج تاک‌شوهای اخیر در فضای مجازی که با صحبت‌های جنجالی به‌دنبال جذب لایک و کامنت هستند، تأکید کرد: هر رسانه و پلتفرمی متناسب با جایگاه خود، رسالت خاصی دارد. وی افزود: متأسفانه سلیقه اجتماعی و عامه مردم به سمت محتوای زرد و حاشیه‌ای گرایش پیدا کرده است. به همین دلیل، بسیاری از برنامه‌های پلتفرم‌ها و فضای مجازی، برای کسب لایک و کامنت بیشتر، روی این سلیقه سوار می‌شوند و از موج وایرالی بهره می‌برند. حتی گاهی حرف‌ها را در دهان مهمانان می‌گذارند و با انتخاب تیترهای عجیب و غریب سعی دارند توجه‌ها را جلب کنند. خفاجی این رویکرد را دور از رسالت واقعی رسانه دانست و بر لزوم حفظ جایگاه حرفه‌ای برنامه‌ها تأکید کرد.

دوبله

سفری خیره‌کننده به قلب جنگل‌های مالزی

مستند «آمازون شرق» (Eastern Amazon)، محصول ۲۰۱۶ انگلستان در گونه گردشگری، با دوبله فارسی آماده شد و به‌زودی از شبکه مستند سیما پخش می‌شود. کسری کیانی مدیر دوبله و سعید عابدی صدابردار این اثر هستند. صداپیشگان این اثر شامل شیلا آژیر، شهراد بانکی، رامین کاملی، امیرصالح کسروی، ملیکا ملک‌نیا و... هستند. مستند آمازون شرق، سفر ماجراجویانه یک عکاس حیات‌وحش به جنگل‌های مالزی را روایت می‌کند تا اکوسیستم منحصربه‌فرد منطقه را معرفی و آگاهی زیست‌محیطی ایجاد کند. تصاویر نزدیک و خیره‌کننده از گونه‌های گیاهی و جانوری، زیبایی‌های طبیعی رانشان می‌دهد و همزمان نسبت به تهدیدهایی مانند تخریب جنگل، تغییرات اقلیمی و بی‌توجهی انسانی هشدار می‌دهد. این مستند، با حضور کارشناسان محلی، رفتار طبیعی گونه‌ها را به‌صورت علمی بررسی کرده و بر ضرورت همکاری انسان با طبیعت برای حفظ منابع پایدار تأکید می‌کند. فیلمبرداری چشم‌نواز آن، مخاطب را به دل جنگل‌های مالزی می‌برد و تجربه‌ای فراگیر ارائه می‌کند.

سیما

بحران هویتی یک دختر فرانسوی‌شده در ایران

فیلم سینمایی «گوهرشاد» به کارگردانی بهرام بهرامیان، فردا ساعت ۲۳:۱۵ از شبکه افق سیما پخش خواهد شد. داستان این فیلم در سال ۱۳۱۹ شمسی می‌گذرد و روایتگر زندگی دختری به نام مهربانو است که پس از تحصیل در فرانسه به ایران بازمی‌گردد. او به دلیل ناآشنایی با وضعیت اجتماعی کشور و آداب و رسوم سنتی، با بحران هویتی و فرهنگی شدیدی مواجه می‌شود. فیلم با نگاهی به تحولات اجتماعی آن دوران، چالش‌های یک زن تحصیلکرده در مواجهه با جامعه سنتی را به تصویر می‌کشد. در این اثر، بازیگران مطرحی همچون هلیا امامی، میترا حجار، بیتا فرهی، رضا یزدانی، حسین یاری، سیما تیرانداز، کامران تفتی و پوریا پورسرخ ایفای نقش کرده‌اند. ترکیب این بازیگران و کارگردانی بهرام بهرامیان، نوید بخش اثری دراماتیک و تأمل‌برانگیز است که به مسائل هویت، مدرنیته و سنت در تاریخ معاصر ایران می‌پردازد.